

List Jana III do królowej Marysieńki po zwycięstwie wiedeńskim, 1683 r.

Jedyna duszy i serca pociecho, najśliczniejsza i najukochańsza Marysieńku!

Bóg i Pan nasz na wieki błogosławiony dał zwycięstwo i sławę narodowi naszemu, o jakiej wieki przeszłe nigdy nie słyszały. Działa wszystkie, obóz wszystkich, dostatki nieoszacowane dostały się w ręce nasze. Nieprzyjaciel, zasławszy trupem aprosze, pola i obóz, ucieka w konfuzyje*. Wielbłądy, muły, bydła, owce, które to miał po bokach, dopiero dziś wojska nasze brać poczynają [...]. Prochów samych i amunicyj porzucił więcej niżeli na milion. [...] Wezyr tak uciekł od wszystkiego, że ledwo na jednym koniu i w jednej sukni. Jam został jego sukcesorem, bo po wielkiej części wszystkie mi się po nim dostały splendory; [...] namioty jego, tak obszerne, jako Warszawa albo Lwów w murach. Mam wszystkie znaki jego wezyrskie, które nad nim noszą; chorągiew mahometańską, którą mu dał cesarz jego na wojnę i którą dziś jeszcze posłałem do Rzymu Ojcu Świętemu przez Talentego* pocztą. Namioty, wozy wszystkie dostały mi się et mille d'autres galaneries fort jolies et fort riches, mais fort riches lubo się jeszcze siła* rzeczy nie widziało. [...] Kilka samych sajdków rubinami i szafirami sadzonych stoją się* kilku tysięcy czerwonych złotych. Nie rzekniesz mnie tak, moja duszo, jako więc tatarskie żony mawiać zwykły mężom bez zdobyczy powracającym, „żeś ty nie junak*, kiedyś się bez zdobyczy powrócił”, bo ten, co zdobywa, w przedzie być musi. Mam i konia wezyrskiego ze wszystkim siedzeniem* [...]. Złotych szabel pełno po wojsku i innych wojennych rynsztunków.

* konfuzyja – chaos

* Talenty – Tomasz Talenti, sekretarz Jana III Sobieskiego

* *et mille d'autres galaneries fort jolies et fort riches, mais fort riches* (czyt. e mij dotr galątri for żoli e for risz, me for risz) – z franc. „i tysiąc innych drobiazgów pięknych i kosztownych, i to bardzo kosztownych”

* siła – wiele

* stoją się – są warte

* junak – odważny młody mężczyzna

* siedzenie – siodło

J. Wimmer, *Odsiecz wiedeńska 1683 roku*, Warszawa: Demart, 2008, s. 98.

Praca z materiałem

1. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, zbierz informacje o królowej Marysieńce.
2. Opisz, w jaki sposób Jana III Sobieskiego przedstawił w liście swój udział oraz udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.
3. Wyjaśnij pojęcia: aprosza, sajdk, rynsztunek, wezyr.
4. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, wyjaśnij, kim był „cesarz” wspomniany w powyższym tekście.